

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE HOFSTRAAT TE RAVELS EEL

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 503

Rapport opgemaakt door: Griet Beldé

Kontichsesteenweg 38
B-2630 Aartselaar

januari 2018

Dossiernr. 22230

OE: 2018A40

Aartselaar

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

---

1 Gemotiveerd advies

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO NV naar aanleiding van een nieuwbouwproject op perceel 566z te Ravels – Eel (provincie Antwerpen) aan de Hofstraat. Op basis van de landschappelijke, archeologische en historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen ter hoogte van het onderzoeksgebied. Uit het bureauonderzoek kon echter niet met zekerheid opgemaakt worden of er zich al dan niet archeologische waarden in de ondergrond bevonden en of er een intacte bodemopbouw aanwezig was. Er werd geconcludeerd dat, gezien de ligging, de bodemsamenstelling en de archeologische vindplaatsen in de omgeving uit de prehistorie en de metaaltijden, het terrein een matige archeologische verwachting had.

Om uitsluitel te verkrijgen over de bodemopbouw werd daarom een controle-booronderzoek uitgevoerd waaruit besloten kon worden dat de oorspronkelijke bodemopbouw vernietigd was (Zie Hfst.5 verslag van Resultaten).

In welke mate zijn de sporen, structuren en stratigrafieën bewaard gebleven in de vaste, onaangeroerde bodem en welke impact de geplande werken hebben:

- Tijdens de ruilverkaveling op het einde van de 19de, begin 20ste eeuw werd de bodem geëgaliseerd, waarbij 2 meter van de originele bodem die gekarteerd staat als podzolbodem afgegraven, van 33m-TAW tot 31m-TAW. Dit bleek uit de hoogteaanduidingen op de topografische kaarten van 1873 en 1904. Deze vaststelling kon bevestigd worden in de resultaten van het controle-booronderzoek, waaruit bleek dat de oorspronkelijke bodem, gekarteerde als podzolbodem verdwenen was. Er werd een AP-horizont, aangevulde zwarte grond op de C-horizont waargenomen. De kans is tevens groot dat bij deze ingreep in de bodem, de bovenste lagen van de C-horizont hierbij mee verdwenen zijn, waardoor mogelijke archeologische waarden vernietigd zijn.
- De geplande verstoringen in functie van de nieuwbouw strekken zich uit over oppervlakte van 9.209m² maar zullen geen impact hebben op de nog resterende, oorspronkelijke C-bodem:
- Voor de bouw van de nieuwbouw, de loods en de pluimveestal (Zie Fig.4 en 5) zal de akkerlaag, die reeds aangevoerd werd en dus niet meer oorspronkelijk is, worden afgegraven tot op de vaste, onaangeroerde grond, respectievelijk over een oppervlakte van 4973m² en 1610m². Op de vaste, onaangeroerde grond wordt vervolgens een verdicht zandbed aangelegd van 20cm, die een buffer vormt tussen de vaste bodem en de betonnen vloerplaat. Indien er in een uitzonderlijk geval toch archeologische, diepe sporen uit de metaaltijden aanwezig zouden zijn, zullen deze niet verstoord worden.
- Plaatselijk wordt de bodem verstoord in de geplande pluimveestal, voor het uitgraven van 2 kelders van beperkte oppervlakte. Eén voor mestopslag over 74m² tot op 2m diepte en één voor wateropslag over 65m² tot op 2,7m diepte wordt aangelegd.

- De nieuwe loods wordt gefundeerd op 115 pijlers van 1m². De pluimveestal wordt gefundeerd op betonnen 37 betonnen pijlers van ca.1m². De 152 pijlers worden op een diepte van minimum 80cm die geplaatst en zullen de bodem plaatselijk verstoren.
- Voor het aanplanten van jonge bomen en hagen en struiken wordt de teelaarde niet afgegraven en zal de bodem minimaal verstoord worden.

Wanneer bovenstaande argumenten in acht worden genomen dan blijkt dat er weinig tot geen potentieel tot kennisvermeerdering te zijn. Aangezien de bodem in het verleden reeds geëgaliseerd werd en hiermee de oorspronkelijke podzolbodem afgegraven is, als vermoedelijk ook de bovenste lagen van de C-bodem.

Op basis van dit bureauonderzoek en de resultaten van het controle-booronderzoek kan voor het onderzoeksgebied de aanwezigheid van archeologische waarden onvoldoende aangetoond worden. Wel hebben de controle boringen uitgewezen dat het oorspronkelijk bodemarchief reeds in sterke mate is aangetast door eerder uitgevoerde nivelleringswerken. De oorspronkelijke bodemkartering is niet meer aanwezig. De verwachting op waarden uit de steentijden en metaaltijden is door het afgraven van de podzolbodem en waarschijnlijk de bovenste lagen van de C-bodem in het verleden zeer klein.

Indien er toch archeologische waarden in de bodem zouden bewaard zijn zal de nieuwbouw de restanten van de oorspronkelijke bodemopbouw niet of nauwelijks verstoren. Ter hoogte van de funderingspalen tot op ca. 1m diepte en ter hoogte van 2 kleine kelders tot op 2m diepte. Een archeologisch onderzoek ter hoogte van het onderzoeksgebied zou tot weinig samenhangende of geen kennisvermeerdering leiden.

Wij adviseren hier daarom geen verder onderzoek.